

Råån. Vår å.

Rååns Vattenråd, c/o Miljöförvaltningen, 251 89 Helsingborg;
e-post: daniel.graf@helsingborg.se; tfn: 073343 81 21

Skötselplan Bulls Måse

Bakgrund

Bulls Måse är en 17ha stor våtmark som anlades år 2000. Den dämnda våtmarken som i Rååns vattenråds arkiv också kallas Sofielund, är den största längs Råån och ligger längst upp i ett av biflödena, Tjutebäcken. Enligt Skånska rekognosceringskartan fanns en av de största våtmarkerna längs Råån här i början av 1800-talet. Beräkningar tyder på att ytan då uppgick till ungefär 90 ha. Härefter gjordes omfattande torrlägningsförsök och slutligen planterades granskog på den forna våtmarksytan.

Rååns vattendragsförbund bekostade då anläggningen som var färdig den 1 januari 2000. Svalövs kommun ersatte då markägarna för avverkning och produktionsbortfall av skog och Rååns vattendragsförbund som vattenrådet kallades då slöt ett tioårigt avtal med de tre markägarna. Syftena med avtalet var att tillförsäkra markägarna om att anläggningen bekostades av förbundet och att våtmarken skall fungera som ett renings- och vattenmagasin samt att spontan biologisk mångfald etableras.

Avtalen gick ut 2008 och förnyades inte bland annat på grund av ägarbyten.

Våtmarken anlades genom dämning av en av Tjutebäckens östliga grenar och invallning. Massor togs från insidan av dammen för att skapa djupare partier samtidigt som sex stycken öar schaktades upp. I utloppet placerades en munk som gör det möjligt att reglera vattenståndet i anläggningen.

Senare uppförde en av markägarna ett staket för att hålla hjort på området. I dagsläget finns dock inga hjortar kvar och staketet är delvis nedtaget delvis förfallet.

Ett fågeltorn uppfördes i början av 2000-talet med hjälp av medel som markägarna erhållit som ett miljöpris från LRF. Skånes Ornitologiska Förening tog upp anläggningen i sin guide över skånska fågellokaler och är idag känt för sitt rika fågelliv med delvis sällsynta fågelarter.

Våtmarken delas idag mellan två fastigheter med vardera fastighetsägaren (se fastighetskarta).

Inventering

Jämfört med när det anlades är större delar av våtmarken igenväxta idag (jämför Bild 1 med Bild 2). Vass breder ut sig på en större yta i Område C och D (se översiktskarta) jämfört med

läget efter anläggningen. I vassbältet finns ett större antal yngre buskar och träd av främst björk, al och sälg som breder ut sig mer och mer.

I Område B finns det ett större bestånd med upp till 15m stora alträd och mindre exemplar som växer närmare vattnet och delvis inne i vassbältet.

Runt fågeltornet i Område A växte högt gräs, sly och nässlor som gjorde fågeltornet svårtillgänglig. Framför tornet mot vattnet växte sly som på sikt skulle ha skymt utsikten från tornet. En sittbänk med bord i ett förfallet tillstånd stod nära tornet.

Hösten 2022 när inventeringen gjordes stod vattnet väldigt lågt och större områden utan växtlighet låg torra. Dock var det väldigt lite nederbörd den hösten och det var lite vatten i landskapet i allmänhet.

Det höga staketet runt våtmarken gör att det är svårt att komma fram till vissa delar. Runt fågeltornet har nätet rullats ihop men i övrigt är det kvar och har på vissa ställen blivit nedtrampat eller så har träd vuxit in i det.

Fördämningen i norr (Område C) är inte helt tät och behöver renoveras. Munkbrunnen är i gott skick och kräver ingen åtgärd.

Djurliv

Det har inte varit möjligt att artbestämma djur inom ramen för denna plan. Djurlivet runt våtmarken var dock påfallande rik vid de tillfällen som våtmarken besöktes 2022. Ett flertal arter av både vatten- och rovfåglar iakttogs. Även spår av älg och vildsvin sågs. De stora träd längs med skogskanten i nordöster utgör ypperliga häckningsplatser för sällsynta fågelarter.

Våtmarken har mognat och utgör idag ett habitat för många olika djur och växtarter som annars är sällsynta i det omgivande landskapet. Våtmarken bidrar därmed väsentligt till att bevara den biologiska mångfalden i Skåne.

Åtgärdsförslag

Våtmarken består idag av tre olika biotyper. Öppet vatten, Vassområden och Alskog. Angränsade till våtmarken i nordöst finns det även en ädellövskog och i sydväst hagmark. Dessutom historiska stenvallar med alléträd runtom.

Våtmarken delas in i 6 skötselområden beroende på naturtyp och markägarförhållanden.

Allmänt i området

Våtmarken kan klassas som en mogen våtmark med höga naturvärden. Det har uppnått en bra balans mellan växtlighet och vattenspegel. Vidare igenväxning borde dock stävjas då det är just närvaron av olika naturtyper som utgör värdet i våtmarken. Såväl vassområden som öppna vattenspeglar är sällsynta i landskapet och en balans mellan dessa borde upprätthållas.

Staketet

Staketet som en gång restes för att hålla hjort är delvis förfallet och utgör en fara för både människor, tamdjur och vilda djur som vistas i området. Dessutom kommer det med tiden bli allt svårare att avlägsna det. Staketet bör tas ner. Jag föreslår dock att ha kvar delar av den där den vetter direkt mot åkern i väst för att motverka viltskador på grödarna (se Översiktskarta).

Vattennivån

Vidare igenväxning av våtmarken skulle kunna stävjas genom en högre vattennivå under större delar av året. Möjlighet till detta borde undersökas i en framtida utredning.

Grävarbeten och vassklippning

Av säkerhetsskäl och för att undvika markskador bör grävarbeten i våtmarken göras med pontongrävare och vass klippas med truxor.

Område A

Området betecknar området runt fågeltornet.

- Området ska hållas fritt från sly.
- Gräs och annan växtlighet ska klippas två gånger per år för att garantera framkomlighet. 1 gång runt midsommar. 1 gång i september. Området som ska klippas sträcker sig fram till den stora björken i sydväst. Det klippta gräset behöver inte samlas upp utan kan lämnas kvar.
- Staketstolparna i området tas ner och avlägsnas.
- Stigen till fågeltornet från väster hålls öppet och fri från nedfallna träd och grenar.

Område B

Alskog i syd (Bullstofta 2:6)

Alskog är en sällsynt naturtyp i vårt landskap och bör bevaras

- Alskogen ska kunna breda ut sig mot vattnet fram till den röda linjen i bilden över området
- Stormknäckta träd röjs undan så att de inte utgör någon fara för djur och människor
- Död ved lämnas i störst möjliga mån kvar i området för att främja biologisk mångfald

Område C

Vassområde med inslag av träd (Bullstofta 2:6)

Vassområden utgör ett habitat för en rad fågelarter. Det syns tydligt på bilderna att träden breder ut sig i vassen och riskerar att ta över det. För att bevara vassbältet bör dessa träd tas bort i störst möjliga mån.

På andra ställen håller vassen på att täcka över tidigare öppna vattenytor. För att upprätthålla en bra balans mellan de bör vassen hävdas och grävas bort på de markerade ställen på bilden över området

- Avlägsna träd och buskar i vassområdet
- Ta bort vass på de markerade ställen

Område D

Vassområde med inslag av träd (Mossagården 3:7-8)

Vassområden utgör ett habitat för en rad fågelarter. Det syns tydligt på bilderna att träden breder ut sig i vassen och riskerar att ta över. För att bevara vassbältet bör dessa träd tas bort i störst möjliga mån.

På andra ställen håller vassen på att täcka över tidigare öppna vattenytor. För att upprätthålla en bra balans mellan de bör vassen hävdas och/eller grävas bort på de markerade ställen på bilden över området se bilderna Område Da, Db och Dc.

- Avlägsna träd och buskar i vassområdet (lämna träd på de markerade öarna)
- Ta bort vass på de markerade ställen

Område E

Gräsmark med mindre damm (Mossagården 3:7-8)

Området är inte en del av det egentliga våtmarksområdet. Men i och med den mindre dammen på området och de omgivande gräsmarkerna utgör området ytterligare en naturtyp som kompletterar de andra bra

- Ängsslåtter eller bete

Område F

Vik i våtmarken. Sköts som Område C och D.

- Ta bort vass på de markerade ställen

Område G

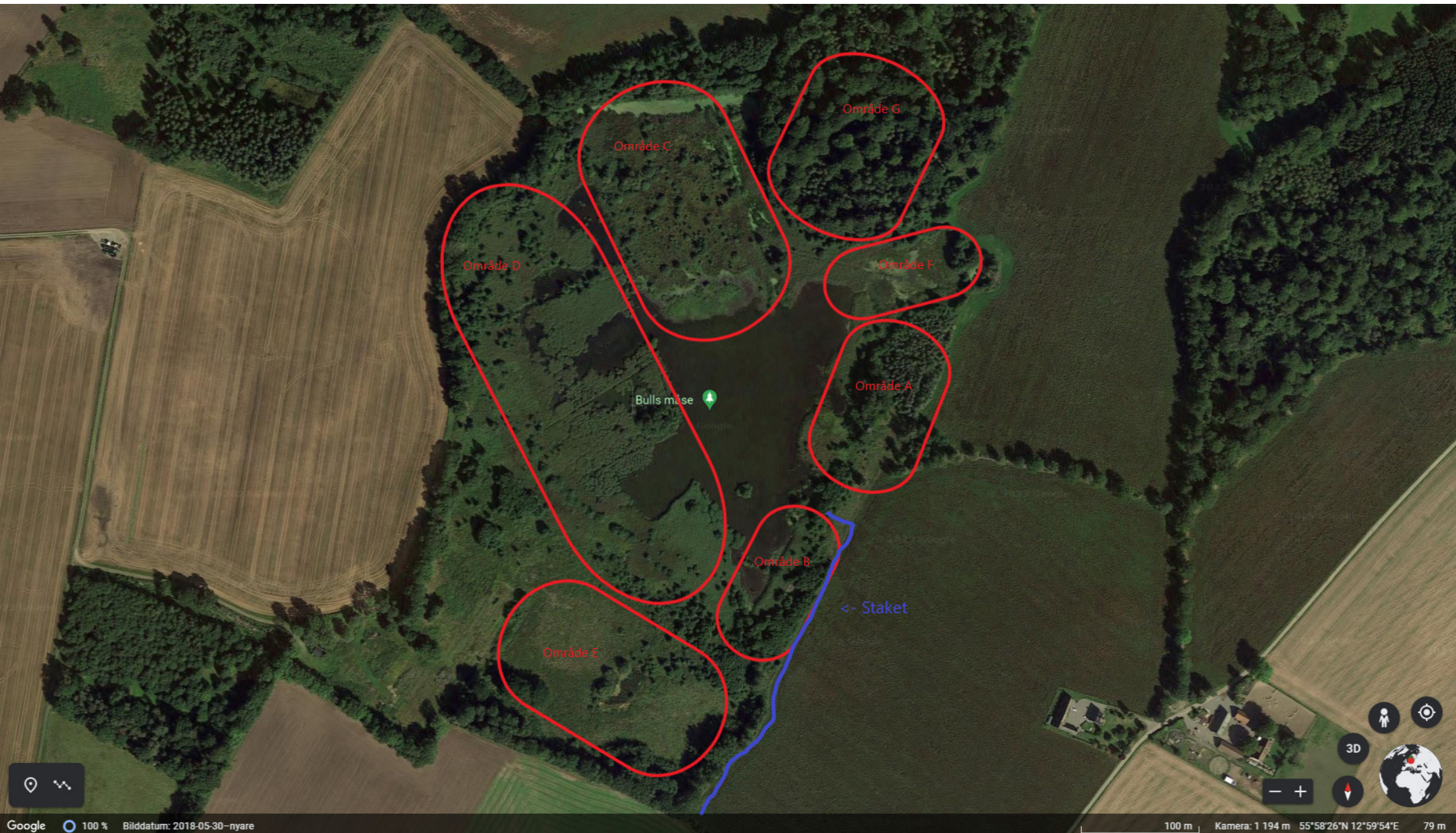
Angränsade skog. Lövskog med större uppvuxna träd av olika slag. Skogen kompletterar våtmarken och höjer dess värde för den biologiska mångfalden. Särskild de höga träden i skogskanten som vetter mot våtmarken är värdefulla då dessa används som häckningsträd av sällsynta rovfåglar.

Bilagor

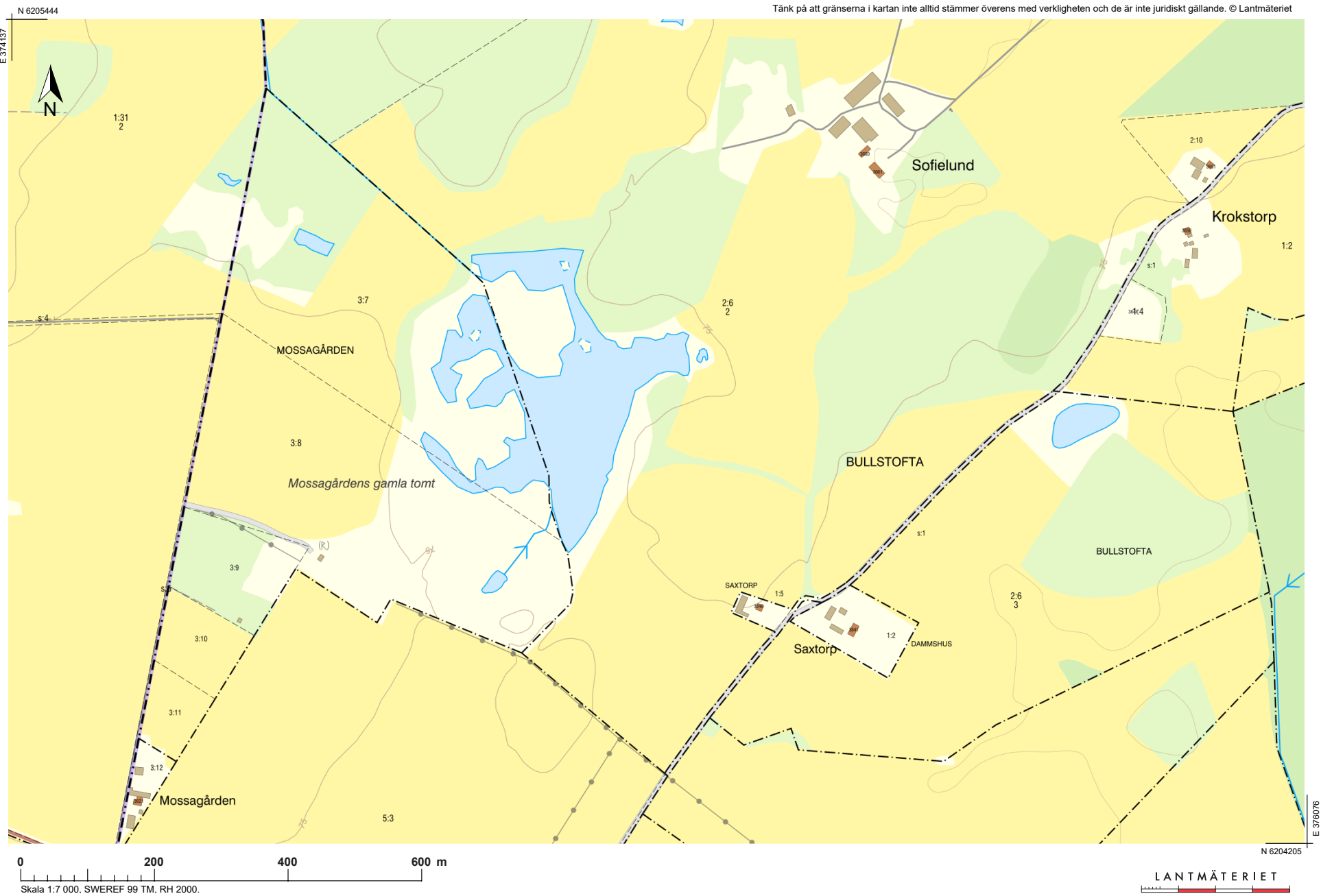
- Översiktskarta
- Fastighetskarta
- Bild Område A med markeringar
- Bild Område B med linje
- Bild Område C med markeringar
- Bild Område Da,b,c med markeringar
- Bild Område E med markeringar
- Bild Område F med markeringar

Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt medfinansierar genomförandet av detta projekt.

Bilaga: Översiktskarta

Bilaga: Fastighetskarta

Bilaga: Bild Område A med markeringar

Bilaga: Bild Område B med linje

Bilaga: Bild Område C med markeringar

Bilaga: Bild Område Da med markeringar

Bilaga: Bild Område Db med markeringar

Bilaga: Bild Område Dc med markeringar

Bilaga: Bild Område E

Bilaga: Bild Område F med markeringar

